

**R.P. Thomæ Młodzianowski, Poloni, Societatis Jesu,
Prælectionum Theologicarum Tomus ...**

De Peccatis Et Gratia, Fide, Spe, Et Charitate

Młodzianowski, Tomasz

Moguntiae, 1682

Difficultas III. Revelatio extrinseca quomodo se habeat ad rationem
formalem Propter quam Fidei.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-82969](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-82969)

hoc argumentum non petit formatum superius Syllogismus: potius enim in illo ostenditur fidei motivum esse Ly Deus dixit, & non inducitur assensus veracitati reflexæ, propter veracitatem directe cognitam. Denique ostenditur utilitas prædicti Syllogismi, quia scilicet inducitur Fidelis in æstimationem veracitatis Divinæ, quam solam apprehendit, tanquam sufficiens motivum.

Objicitur Secundò. Si ita formandus est ille Syllogismus, sequitur, nullum mysterium fidei credi directe, sed semper reflexe: quod est contra omnium sensum.

Respondetur. Quod sit in oppositum sensus communis Doctorum, non satis liquet. Cæterum distinguenda est hæc reflexio: nam si nomine reflexionis veniat, quod scilicet nullum sit mysterium fidei (excepta prædicta Majore) quod non credatur nisi propter Ly Deus dixit, cui jam præbitus est in Majori assensus: hoc sensu, concedo omne mysterium fidei, reflexe cognosci, licet non cognoscatur, aliqua alia reflexione. Imo puto non posse aliter exprimi creditionem de Incarnatione nisi per terminos prædictæ conclusionis. Credo enim Incarnationem, formalissimè importat assensum, quia DEUS dixit, cum omne credo, sit assentior propter Ly Dixit. Per quod etiam ostenditur bonitas prædicti modi formandi Syllogismus, quia solus ille importat actum credendi mysterio, qui actus credendi, cingitur illa conclusione, cingique debet.

Objicitur Tertiò. Si tenet prædictus Syllogismus, posset ex duabus præmissis affirmativis inferri Conclusio negativa, quod est contra Regulas Logicæ. Probatur Sequ. exemplo. Quidquid Deus dicit est verum. Sed DEUS dicit Adamum non obedivisse præcepto. Ergo Adam non obedivit.

Respondetur. Syllogismi prædicti hanc debuisse formari conclusionem. Ergo Adamum non obedivisse præcepto, est verum: quæ propositio non est negativa, sed affirmativa. Et certè aliud est formari Conclusionem Negativam, & aliud subjectum poni Negativum cum copula affirmativa. Ex duabus affirmativis non potest poni Conclusio Negativa, ut demonstrant Dialectici; potest poni subjectum Negativum, ut in præsentem ponitur, præcipue cum hoc ipsum subjectum Negativum præcesserit cum sua Negatione, in præmissa affirmativa.

Quæres. Quid sit tenendum de Syllogismo prout eum formavit Haunoldus num. 72. Omne quod Deus summè verax revelavit esse incarnatum, est incarnatum: Sed verbum est aliquid, quod Deus summè verax, revelavit esse incarnatum. Ergo verbum est incarnatum. Videtur non legitime, nec secundum conditionem credendi, formari hic Syllogismus. Nam in primis motivum illius Majoris nullum poni-

tur, etsi dicatur esse in terminis Nota, facient in contra, argumenta superius allata. Si dicatur credi illam, exprimi debuisset motivum credendi, ut superius dictum. Deinde debet hic Syllogismus ita formari, ut assensus Conclusionis, contineat immediatè, non tantum articulum fidei, sed etiam ipsum credendi actum, idque ex eo: Quia Conclusio, est ultimum complementum & definitivum ut ita dicam assensus, quiesque affirmandi vel negandi in illa linea. Porro Ly verbum est incarnatum, non ostendit quidquam de illa creditione, sed simplicem affirmationem, quod verbum sit incarnatum, adeoque non habet quidquam de linea credendi, nec habet expressionem ipsiusmet fidei, seu assensus quia Deus dixit, quod tamen requiritur, ad actum fidei: idque ex eo: Quia Conclusio Syllogismi fidelis, importat jam finitum processum, qui erat necessarius ad credendum, exprimereque debet assensum distinctum à reliquis assensibus, quod non exprimit illa propositio: Ergo verbum est incarnatum: & sicut Conclusio Metaphysica, exprimit assensum debitum Metaphysicæ, Conclusioque Metaphysica, debet esse formalissimus Metaphysicus actus; ita & Creditio, includi debet in Conclusionem Syllogismi fidelis, quia illa, est formalissimus Actus fidei.

DIFFICULTAS III.

Revelatio extrinseca quomodo se habeat ad rationem formalem Propter quam Fidei?

Revelationem extrinsecam ingredi formaliter motivum fidei docet cum Communi Suar. Vasq. Valentia, Koninck disp. 9. dub. 4. Lugo disput. 1. sect. 7. Pont. disp. 27. num. 7. Ripalda disp. 2. num. 115. Arriaga disp. 2. num. 4. Oviedo contr. 2. num. 48. Negat autem Cajetanus & Aureolus.

Punctum Difficultatis 1.

Distinguitur & Probatur Conclusio.

PRÆMITTO Primò. *Revelationem dupliciter spectari posse. Activam seu intrinsecam & passivam seu extrinsecam. Activa* revelatio nihil aliud est, nisi ipsa veritas prima in dicendo, prout est actu principium internum, dictionis externæ. Passiva autem, est aliquid creatum, extrinsecumque signum, & effectus illius veritatis in dicendo, qualis est, exempli gratia interna illuminatio, formata voces à DEO.

PRÆMITTO Secundò. *Conformiter hic de ista revelatione passiva discurrendum esse, ac discurrendum de actu Dei libero:* sicut enim communius, à non esse volentis mundum, ad esse volentis mundum, transit Deus mutatione ad extra in Creaturis facta; sic etiam à non esse dicentis actu, ad esse dicentis actu, transit DEUS mutatione ad extra in Creaturis posita; hoc est signo aliquo, quo DEUS manifestet suum conceptum

ptum de aliquate, & illud signum dicitur revelatio passiva, vel extrinseca.

PRÆMITTO Tertiò. *posse aliquid spectare ad conceptum objecti formalis & non habere rationem objecti formalis.*

RATIO, quia multa spectant ad conceptum aliquorum, & tamen non habent rationem formalisativam eorum, ad quorum conceptum spectant. Nam exempli gratiâ, ad conceptum formalem relationis spectat terminus, non tamen est formaliter relatio. Item ad conceptum formalem privationis, spectat subiecti capacitas; non tamen illa subiecti capacitas, habet rationem privationis; cum privatio sit non esse, jam autem capacitas illa, sit ipsum Ens. Quod ipsum ulterius in hoc resolvitur: quia possunt aliqua ingredi conceptum formalis, non tantum tanquam formalisativa, sed etiam tanquam perentia cointelligi ab ipso met formalis, & si ipsamet definitiones, non semper procedunt per causas intrinsecas, bene etiam id quod ingreditur conceptum objecti formalis, poterit, non esse quid formale.

PRÆMITTO Quartò. *Non esse difficultatem. An revelatio Dei activa seu intrinseca sit objectum formale fidei.*

RATIO, quia sic sumpta revelatio, est ipsa veritas prima in dicendo, quæ aliàs jam supponitur esse motivum formale.

PRÆMITTO Quintò. *In hoc solum punctum difficultatis versari.* An scilicet revelatio passiva, communius vocata extrinseca, sit formale fidei.

DICENDUM Primò. *Revelationem passivam pertinere ad conceptum formalis objecti fidei.*

PROBATUR Primò. Impossibile est concipere rationem connotativam sine suo connotato: quia & conciperetur ut supponitur connotativa ratio, & non conciperetur; cum ipsum connotatum, sit illud, ratione cuius, illud objectum, est connotativum. Sed veritas prima in dicendo, prout talis in actu secundo, est ratio connotativa, & connotatum illius, est revelatio passiva. Ergò veritas prima in dicendo prout talis in actu secundo, non potest concipi, sine revelatione passiva. Subsumitur. Sed veritas prima in dicendo prout talis in actu secundo, est objectum formale fidei, & ultimum resolutorium, ut supra probatum est. Ergò revelatio passiva, pertinet ad conceptum formalem objecti fidei. Minor principalis probatur. Si veritas prima in dicendo, prout in actu secundo talis, non esset ratio connotativa revelationis ad extra, hoc ipso non esset veritas prima in dicendo, prout in actu secundo talis. Quod ipsum probatur; quia tolle revelationem passivam, nihil potest ostendi, per quid transeat veritas prima in dicendo, à non esse dicentis in actu secundo, ad esse dicentis in actu secundo. Ergò apparet, quòd sine illa revelatione passiva, non

esset veritas prima in dicendo, prout in actu secundo talis.

PROBATUR Secundò. Illud pertinet ad conceptum formalem objecti fidei, quod ingreditur definitionem objecti formalis fidei. Sed revelatio passiva, ingreditur definitionem formalem objecti fidei. Ergò. Major probatur suppositione statûs quæstionis: quia scilicet nihil plus intelligimus, per ingredi conceptum formalis objecti, quàm ingredi definitionem objecti. Minor autem probatur; quia veritas prima in dicendo, prout in actu secundo talis, est definitio objecti formalis fidei, & hanc rationem ingreditur revelatio passiva; quod probatur quia illam definitionem ingreditur esse in actu secundo talis; hic autem actus secundus, non est in Deo præcisè ratione, ipsius Dei, aliàs DEUS mutaretur. Ergò ratione aliûs extra Deum, hoc est dicta revelatio passiva: cum ad definitionem illius prout interne completur, non possit pertinere, sine aliquo extrinseco, fides.

PROBATUR Tertiò. His argumentis quæ infra in objectionibus ponuntur, quæ saltem evincunt prædictam Conclusionem.

DICENDUM est Secundò. *Revelationem Dei passivam, non ingredi rationem objectivam motivam formalis fidei, seu non esse motivum formale fidei.*

PROBATUR Primò. Auctoritate S. Thomæ, qui hic quæst. 7. art. 1. in 6. ait: *Si in se consideremus rationem formalem objecti, nihil aliud, quàm veritas prima; quod non dixerit, revelationem extrinsecam, quæ non est veritas prima, sensisset ingredi rationem formalem objecti fidei.* Et 3. parte, quæst. 7. art. 4. in 6. *Fides ait in quantum Virtus Theologica, est de quocunque non viso, sed solum de Deo.* En Ly solum excludit reliqua.

PROBATUR Secundò. Argumento Negativo. Non sunt multiplicanda Entia sine necessitate. Ergò nec rationes motivæ & ultima resolutoria. Sed nulla est necessitas ponendi revelationem passivam plusquàm pro connotato motivum formalis fidei. Ergò erit nonnisi connotatum objecti formalis, non verò motivum formale fidei. Rursus ex principio Negativo arguitur: quia si nihil obsit debemus fidei assignare motivum quàm maximè Divinum & quàm maximè in seipso infallibile: Sed si illi assignemus solum veritatem primam, assignabimus maximè infallibile in seipso motivum: nam quocumque Creato infallibili motivo, quale est revelatio passiva, magis infallibilis in seipso est, Divina infallibilitas & veritas. Ergò illa assignari debet.

PROBATUR Tertiò. A pari & per virtutalem inductionem. Tum quia rationem motivam objecti formalis Visionis Beatificæ nihil creatum ingreditur, sed ipsa Deitas in se, seu seipsam clarè revelans. Ergò & rationem motivam

objecti formalis fidei nihil Creatum ingreditur nisi ipsa Deitas in se, in quantum est veritas prima. Et sicut quamvis transeat Deus à non esse se clarè manifestantis, ad esse se clarè manifestantis, nihilominus ipsa manifestatio passiva, non ingreditur rationem motivam formalem visionis. Sic etiam nec in fide ingreditur. *Neque valet si dicas* quia se non per aliud manifestat Deus in Visione Beata. *Inferetur enim:* Ergo etiam non per aliud, habet rationem & Auctoritatem moventis. Deinde quamvis non per aliud manifestet se DEUS; tamen per aliud à se, transit à non esse manifestantis se in actu secundo, ad esse manifestantis se in actu secundo; & hoc in genere principii effectivi est lumen: & in genere causæ ut ita dicam formalis, est ipsa visio Creatæ: quæ ipsa non ingreditur rationem objectivam beatitudinis, sed est ut quo, & tanquam tendentia ad Beatificativum. Sic etiam revelatio passiva, cum sit effectus Divinæ veritatis manifestantis, non erit etiam motivum formale objectivum: & sicut in hoc concreto: Deus est in actu secundo se manifestans; quidquid creatum est, rationem motivam non ingreditur. Sic nec in hoc concreto: DEUS est in actu secundo revelans, quidquid creatum est, ingreditur rationem objectivam motivam. Jam autem paritatem fidei & visionis fundat Auctoritas S. Pauli, *nunc in speculo, & in enigmate. Neque valet ulterius si dicas.* Quod reprobet beati aliquo Creato, consequenter nihil creatum ingredi potest beatitudinem: dicam enim similiter, repugnare huic termino *summè infallibile* nisi aliquo creato: quia quod creatum est, hoc ipso, summè, quæ tale, infallibile non est, etsi per te non repugnat, saltem inadæquatè aliquid creatum ingredi motivum actus summè infallibilis; urgebitur quod per te, non repugnet aliquid creatum, beatitudinem formalem inadæquatè constituere. Tum quia non videtur esse major connexio inter Deum ut in actu secundo dicentem, & eius passivam revelationem, quàm sit inter verbi gratiâ relationem & terminum, inter actum DEI liberum & ejus connotationem: & universaliter quàm sit nexus inter entia connotativa, & eorum connotata. Sed in istis, terminus & connotatum, non ingrediuntur rationem objectivam, sed merè se habent per modum extrinsecorum & petentium nonnisi cointelligi. Ergo etiam idem dicendum de revelatione passiva, comparata ad veritatem primam in dicendo. In aliis etiam materiis signum non transit in rationem formalem signati, verbi gratiâ: fumus est signum naturalis ignis, nec transit in rationem formalem ignis; hedera est signum vini vendibilis, nec transit in rationem formalem vendibilitatis. Sonus vocis, est signum conceptus, nec transit in rationem formalem conceptus. Ergo & revelatio passiva, quæ est signum motivi formalis fidei,

hoc est Dei dicentis, non transibit in rationem motivi formalis.

Tum quia in fide humana, si rigorosè loqui vellemus, verba præcisa Petri, non habent rationem motivam assensus: verba enim non plùs habent, quàm quod sint signa ex placito, interni conceptus. Unde non est, cur illis tribuatur vis motiva, nisi tanquam signis veritatis, & applicationibus illius. Dixi *rigorosè* loquendo: quia moraliter, cum nostra fides & cognitio à sensibus pendeat, secundum hoc, etiam verbis, rationem motivi damus. Et certè pone verba sola, & non adde illis veracitatem Petri, quam habebunt vim ad conciliandam sibi fidem; pone autem veracitatem Petri, pone item me perspicere conceptum illius ad me directum, certè eo casu, movebit me veracitas Petri. Ergo apparet verba assumi non tanquam motivum, sed nonnisi tanquam instrumentum illius, quod solum me movet. Rursus inter Angelos datur etiam fides, ut ita dicam Angelica, secundum quam, unus, credit alteri dicenti, quæ dictio Angelica, in quantum stat in directione conceptus, certè in hac sententia, fides Angelica innitetur soli præcise conceptui Angeli, quem mihi manifestat. Ergo etiam fides Divina, potest inniti soli Auctoritati Divinæ, licet requiratur tanquam conditio, & aliquid extrinsecum: quia ego non possum penetrare ad internam Dei locutionem. Sed finge per impossibile te attingere ad Dei conceptum & dictionem internam, ipsam in se, & non te videre, ipsummet Deum, nec te habere evidentiam visionis: eo casu, cur non poteris credere, & tamen tunc, nullum extrinsecum erit motivum tuæ fidei. Ergo apparet, rationem motivam, soli illi competere dictioni internæ, quantumvis requiratur aliquid extrinsecum, eo quod ad ipsam dictionem internam pervadere non possumus.

Punctum Difficultatis 2.

Fundamenta in Oppositum.

OBJICIUNTUR Primò. Variæ Auctoritates Scripturæ & Patrum quæ videri possunt apud Suarez, Valentiam & Ariagum, quæ ostendunt in assensu fidei, attendi ad revelationem Divinam, ejusque testimonium.

RESPONDETUR. Explicando has omnes Auctoritates, quod procedant de testimonio & dictione Dei activæ, non verò passivæ, nisi tanquam connotato, applicatione, effectu illius prioris. Vel certè tribuitur revelationi passivæ Auctoritas Divina figuratè & tropicè, nempe signum accipiendo, pro re signata.

OBJICI Secundò Lugo. Se non intelligere, quomodo prima veritas sit tota ratio formalis assensus. revelationem verò non esse rationem formalem, sed solum applicantem: Non enim minus assentior mysterio Trinitatis, quia Deus revelat,

revelat, quàm quia Deus est prima veritas, nec minus me movere unum quàm aliud, sed utrumque per modum duplicis præmissæ; non autem videtur, quomodo una præmissa sit per modum rationis formalis motivæ, & alia per modum Conditionis.

RESPONDETUR. Revelationem si sumatur activè verè esse rationem motivam formalem; & solam veritatem primam præcisè, prout non dicit veritatem primam in dicendo, non esse sufficiens motivum fidei: licet revelatio passivè spectata, non sit istud motivum, sed connotatum motivi. Illud quod adfert de duabus præmissis non urget: assumitur enim hæc Major: quòd aliquid ingrediatur præmissam, non est eo ipso objectum formale motivum assensûs, vel ratio formalis. Probat hoc Inductio. Quia quando dico in præmissa, ignis applicatus urit, hic ignis est applicatus. Ergò urit; non sequitur exinde applicationem, esse rationem formalem igniendi, quæ ignitio, est objectè sumpta Conclusio, cùm Formalis Conclusio sit Actus, de illa ignitione. Rursus possunt poni in præmissis, ipsa motiva credibilitatis dicendo verbi gratiâ. Omne quod Deus dicit, & est mihi per motiva credibilitatis evidens moraliter illud credendum est, nec tamen eo ipso motiva credibilitatis, sunt ratio formalis credendi, quæ omnia accipienda hoc sensu, quòd scilicet applicatio verbi gratiâ non sit ratio formalis, respectu objectivè sumptæ Conclusionis, licet sit ratio formalis, respectu sumptæ formaliter; ita ut etiam revelatio passiva, non sit ratio formalis, respectu sumptæ objectivè Conclusionis fidei. Quorum omnium Ratio est: quia præmissæ non sunt determinatæ, ut in illis non nisi rationes Formales ponantur; cùm possint etiam poni Conditiones; quâ Majori stabilitatè assumitur aliud principium, quòd idem debeat esse objectum Conclusionis, quod est præmissarum: Si ergò præmissæ aliquid important, non nisi pro Connotato, & non tanquam rationem formalem, etiam Conclusio respiciet illud tanquam Connotatum, & non tanquam rationem formalem. Quia ergò ex dictis supra, revelatio passiva, ingreditur quidem præmissam assensûs fidei, sed ingreditur tanquam Connotatum, fit ut revelatio passiva, non sit motivum formale fidei. Hæc ergo propositio; Quod ingreditur præmissam assensûs credendi, est motivum credendi; distinguitur: est motivum credendi, si non ingreditur tanquam connotatum, Concedo propositionem. Nego autem si ingreditur, tanquam Connotatum.

INSTAT Primò Koninck. Id in aliquo assensu habet rationem objecti formalis, quod est medium seu ratio nos movens ad assensum, ut patet in assensu Conclusionis ob evidentiam præmissarum & consequentiæ. Atqui ratio, movens me ad assensum fidei Divinæ, est testi-

monium DEI, ideo enim credo: quia DEUS testificatus est. Ergò.

RESPONSUM distinguendo Minorem. Ratio movens ad assensum, est testimonium DEI activum, & secundum id quod dicit intrinsecè. Concedo Minorem; testimonium Dei, secundum quod spectatur passivè, & tanquam aliquid extrinsecum, connotatumque, movet me Nego Minorem. Paritas etiam de præmissarum evidentia & consequentiæ non tenet, quia posito, quòd illa evidentia Præmissarum & Consequentiarum, non esset motivum assentiendi, non posset reperiri ratio ulla assentiendi Conclusioni. Quamvis autem ratio assensûs fidei, non sit revelatio passiva, sed se habeat nominè per modum connotati, manet adhuc motivum, nempe veritas prima in dicendo, quoad suam intrinsecam spectata.

INSTAT Secundò. Ex dictis sequi, quòd revelatio passiva respectu assensûs fidei, ita se haberet, sicut se haberet locutio ejus, qui mihi ostendit aliquam Conclusionem sequi ex præmissis per se notis, hoc autem apertè est falsum, quia sic res creditæ, deberent aliunde quàm ex testimonio Dei habere, quòd sint veræ.

RESPONDETUR. Concedo interim aliquam, si procedat de revelatione passiva. Res etiam creditæ habebunt aliunde, quàm ex testimonio Dei passivè sumpto, & secundum Connotata, suam veritatem: nempe à testimonio Dei sumpto activè, & secundum suam intrinsecam.

INSTAT Tertiò. Ad Objectum formale fidei, requiritur vera Dei testificatio: sola autem interna Dei locutio, nisi accedat aliquid externum signum, nequit respectu nostri esse testificatio, externumque illud signum, componet unam cum interno actu, locutionem.

RESPONDETUR. Argumentum multum probare, quia probaret cœnæ partem, esse temporalem vespertinum, quia nisi illud accedat, non erit consecratio illa, cœna. Directè ex dictis distinguitur minor. Sola interna Dei locutio, nisi accedat aliquid lignum, tanquam ratio formalis motivæ, non potest nos movere. Nego Minorem. Nisi accedat tanquam Connotatum, applicatio, & præcisè significatio ejus, quod habet rationem motivi. Concedo Minorem. Distinguoque Consequentem Nego Consequentiam. Componet autem passiva revelatio unam locutionem, unitate, quæ est inter signum & signatum, inter connotativum & connotatum.

Objicit Tertiò Amicus. Testificatio externa Dei, habet eandem certitudinem, quam habet increata veritas. Ergò non minus infallibiliter movebit. Antecedens probatur. Nam testificatio Dei, est actus secundus, directus, & imperatus à prima veritate: testificatio enim Dei, est ipsa locutio Dei, per quam nobis sue decreta manifestat: implicat autem actum directum.

R. P.
THE MLOI
zia nowsk
Tom. 1. c. 2
D. VI

Actum & imperatum à voluntate DEI, non habere eandem certitudinem & infallibilitatem, quam habet veracitas DEI: nam si actus hic posset esse fallibilis, & ipsa veritas prima, à qua immediate dirigitur, fallibilis esset. Consequentiam probat. Testificatio DEI, proponitur intellectui credentis, ut constituens unum cum prima veritate, & ut actus secundus, cum primo. Ergo non est ratio, cur potius sit conditio & non ratio formalis assentiendi.

RESPONDETUR. Testificationem externam activè sumptam, habere increatam summam certitudinem; non tamen testificationem externam passivè & secundum connotata spectatam. Testificatio etiam DEI, nonnisi secundum intrinseca spectata, & activè, est actus secundus, imperatus ex modo nostro concipiendi à prima veritate: non enim actus ille, secundum id quod dicit intrinsecè, est quid Creatum. Deinde cum illa revelatio passiva, sit quid Creatum, non potest ei identificari certitudo increata seu summa: consequenter non erit ipsa secundum se, motivum summè infallibile; sed connotatum motivi summè infallibilis. Actus item ille imperatus, constituit Unum cum imperante, sumptus secundum id, quod dicit in recto, quoad intrinseca & activè: nam sumptus præcisè secundum quod connotat aliquid Creatum, constituit Unum Unitate signi & signati, connotativi & connotati. Quando autem querit Amicus, quid desit revelationi externæ, quo minus sit formale objectum, responsum est in probationibus Conclusionis.

INSTAT idem. Nequit intellectus credentis, assentiri veritati revelatæ, nisi prius saltem ratione, assentiatur revelationi Divinæ, ut à DEO testificatæ, quo posito sic urget. Vel intellectus credentis, credit hanc revelationem esse à Deo fide humana, vel divina. Si fide Divinâ habetur intentum, si humana, Contra est. Tum quia revelatio ipsa, ob infallibilem certitudinem quam habet, ut propria locutio Dei, est apta movere intellectum credentis, ad assensum infallibilem fidei Divinæ. Tum quia ab assensu in revelationem pendet assensus in objectum revelatum, qui cum sit fidei Divinæ, non potest pendere ab assensu fidei humanæ.

RESPONDETUR. Nequit intellectus revelatæ veritati assentiri, nisi prius assentiatur revelationi, modo proportionato; hoc est, nisi fide divinâ assentiatur, tanquam motivo credendi ipsi revelationi activæ, passivè autem sumptæ assentiendo, tanquam Conditioni. Casu autem quo ipsa revelatio passiva transeat in speciem objecti fidei, non assentiat illi ipsi ob illam ipsam tanquam motivum formale, quia illa ipsa non est summè infallibilis, cum non sit summa infallibilitas, quæ est Deus, sed assentiat illi, propter revelationem activam.

Obicit quartò idem. Revelatio unit primam veritatem cum objecto revelato, ut locutio externa internam nobis unit, quam nobis manifestat. Si autem unit veritatem primam cum objecto revelato, hoc ipso non erit conditio sed ratio formalis assentiendi. Quod ipsum probat: quia pura Condicio, nullam vim motivam in ordine ad effectum causandum confert causæ, sed solum tollit aliquod obstaculum, quod causam impediēbat, ne suam virtutem circa effectum exercere possit. Revelatio autem, specialem vim motivam primæ veritati confert, ad movendum proximè intellectum credentis, quia revelatio, non solum applicat primam veritatem intellectui credentis, sed etiam illi communicat suam infallibilem certitudinem, quam ut locutio externa Dei, ab ipso directæ & imperata, habet.

RESPONDETUR. Si paritas teneat de locutione externa, illa pro nobis est: sonus enim vocis, non est motivum formale credendi, sed Auctoritas formantis illum sonum. Negatur etiam Minor, nempe quod revelatio passiva communicet infallibilitatem veritati primæ, habet enim illam veritas prima de se, nec perficitur à Creatis. Objecto etiam credendo revelatio passiva non adfert summam infallibilitatem, hæc enim soli Deo comperit. Hinc revelatio passiva, aufert nonnisi obstaculum: quia scilicet ad internam Dei dictionem, quæ est motivum formale, pertingere non possumus, nec se illa nobis in hac vita immediate unit, nisi illâ mediante.

Punctum Difficultatis 3.

De reliquis Fundamentis.

Obicit Quintò Quidam. Divina revelatio debet esse saltem motivum partiale fidei; quia Divina revelatio, est talis, ut ante illam, nihil prius possit in actu secundo movere ad assensum fidei, & habet talem cum credendis connexionem, ut si quid de illis dixerit, necesse sit illa credenda, non aliter se habere. Quod totum fundatur in hoc principio: quia omne medium ac motivum noscendi aliquid, idè est medium vel motivum, saltem partiale, quia sine eo nihil prius movet, & cum noscendo necessariò connectitur. Quod autem ante revelationem nihil sit, quod prius moveat. Probatur: quia hoc esset veritas prima; hæc autem ante revelationem non movet; nam & ipsis Prophetis, æquè impossibile fuit moveri ad credendum; sicut impossibile est moveri Auctoritate Petri, sine ipsius dictione. Quod verò etiam revelatio, necessariam habeat connexionem cum credendo, probatur: quia etiam illi, nullà vi, potest subesse falsum.

RESPONDETUR. Immeritò assumi præcisè tanquam notam partialis motivi, nihil scilicet esse, quod prius moveat. Nam Major prius movet

(f)

ad

ad assensum, quàm Minor, neque tamen hoc obest minori, ne partialiter moveat ad assensum. Et quamvis postea intellectus ex connexionem præmissarum inferat Conclusionem, tamen in illa connexionem, semper una præmissa habet rationem prioris. Potius ergo partialitas motivi desumi debet ex notione partis, & ex notione ipsius motivi, prout condistincti à Conditione, de quo actum supra. In forma distinguitur Antecedens. Divina revelatio secundum id, quod dicit in recto, est talis ut ante illam nihil prius possit in actu secundo movere assensum, idque per modum motivi formalis. Concedo Antecedens. Divina revelatio secundum id, quod dicit in obliquo, & importat aliquid Creatum est talis. Nego Antecedens. Licet illa ipsa revelatio passiva, habeat rationem primi in ratione signi; nullum est enim signum dictionis Divinæ internæ prius, ipsâ dictione externâ. Quando autem idem dicit, sensum esse fidelium, qui dicunt se credere, quia Deus revelavit, id bene accipi potest de revelatione interna tanquam motivo, de externa tanquam signo. Quod ipsum signum, habet quidem connexionem infallibilem cum credendis, sed non summam, quia connexio illa quæ est cum credendis Increatæ veritatis, major est, quàm connexio alicujus Creati.

Instat per varias Paritates.

PRIMA PARITAS est. Præmissa utraque habet rationem motivi formalis, nec est altera ex illis, quæ sit tantum Condicio. Ergo tam veritas prima, quàm revelatio, habebunt se per modum motivi, nec revelatio solum erit Condicio.

RESPONDETUR. Si sit res, de revelatione activè sumpta, Concedo totum. Si de passivè sumpta disparitas est: quia hoc ipso, si utraque præmissa non esset ratio motiva, definitio Syllogismi salvari non posset, quia non esset ex his positus: sed non nisi ex hoc posito, tota autem essentia fidei fidei salvaretur, imò & melius, (ut dictum supra,) posito quod revelatio non nisi activè sumpta, sit formale fidei: adhuc enim actus ille inniteretur veritati primæ in dicendo. Rursus Syllogismus innititur illi principio: quæ sunt eadem unitertio: hinc in ratione commensurandi extrema cum tertio tota ratio illius consistit. Unde habere rationem motivi in Syllogismo, est habere commensurationem cum medio. Cum autem utraque præmissa dicat hanc commensurationem: utraque habet rationem motivi. Nulla autem talis ratio ostendi potest, quæ quia convenit & veritati primæ dicenti activè sumptæ, & simul revelationi passivæ, ex eo ipso quia illis convenit, exigat fundare in utraque illa, rationem motivi formalis.

SECUNDA PARITAS est. Unio non se habet tanquam Condicio unibilium. Ergo neque

revelatio, quæ est quasi Unio quædam veritatis primæ cum objecto revelato.

RESPONDETUR. In principiis Nostri Unionis non se habet tanquam condicio Unibilium: quia identificateur realiter Unibilibus in circumstantia modalitatis, Unibilia autem in ipsis non sunt Condicio. In principiis communibus modalium disparitas est: quia Unio in ordinem non nisi conditionis redacta, nullum aliud formale, ut quo, potest ostendi, quod constituat Unibilia in ratione Unibilium; redacta autem revelatione passiva in ordinem non nisi connotati, potest adhuc ostendi ratio formalis assentiendi, scilicet veritas prima in dicendo activè & quoad sua intrinseca spectata. Denique hoc, quod est Unio impropria, potest habere rationem Conditionis, & non rationis formalis, ut videre est in approximatione: quæ autem revelatio passiva, habet rationem Unionis non rigorosæ, poterit stare in ordine prædic conditionis. Et secundum hanc rationem, solvi debet alia paritas, quæ arguit quod sicut actio non est condicio agentis, sic nec debet esse revelatio passiva.

TERTIA PARITAS est. Lumen intellectus non est sola condicio intelligendi. Ergo nec revelatio.

RESPONDETUR. Si per lumen intellectus intelligantur præmissæ, hæ non possunt habere rationem conditionis. Si autem per lumen intellectus intelligatur ipsa potentia intellectiva, hæ non potest habere rationem conditionis: qui non potest ostendi aliud, quod se habeat per modum principii, potest autem ostendi, quod se habeat per modum motivi, ad assensum fidei, quantumvis hujus motivi sit merum connotatum, revelatio passiva.

Obijci Sexto Ripalda. Eo differt condicio objectiva ab objecto formali assensus, quod assensus innititur in veritate objecti formalis, & non conditionis. Item quod objectum formale, debeat esse suadibile intellectui, ut præstetur assensus. At assensus fidei innititur veritati revelationis: quia non sufficit ad illam revelationem solum apprensam. Item revelatio suaderi debet, ut intellectus præbeat assensum objecto revelato. Ergo revelatio non est mera condicio, sed objectum formale.

RESPONSUM. Assensum fidei innititur veritati revelationis activè sumptæ; illaque activè sumpta suaderi debet ut intellectus credat, licet petat illa veritas cointelligi secum revelationem passivam.

INSTAT PRIMò. Quidquid pertinet ad connexionem Auctoritatis Divinæ cum re attestata, est objectum motivum fidei: fides enim movetur illa connexionem. At Divina attestatio, pertinet ad hanc connexionem: quia Auctoritas Divina secundum se, non est connexa cum objecto, sed mediâ attestacione. Ergo attestatio pertinet ad formale.

RESPON-

RESPONDETUR. Majorem esse falsam, quia nec quod pertinet ad ignitionem, est ratio formalis igniendi: nam approximatō pertinet ad ignitionem, non pertinendo ad rationem formalem igniendi. Minor etiam vera est de pertinentibus in recto, non de pertinentibus in obliquo: quia pertinentia in obliquo, non nisi connotantur.

INSTAT Secundò. Licet cognosceretur objectum obscure in Attributis Auctoritatis Divinæ absque attestatione DEI, ut cognoscitur clarè à Beatis, ea cognitio non pertineret ad fidem. Ergò fides sumit suam speciem, ab attestatione Dei.

RESPONDETUR. Si quis obscure cognosceret aliquid in veritate prima in dicendo ad se directum, etiam sine externo signo, Nego quòd is actus non esset actus fidei, verè enim adhuc haberet formale fidei.

INSTAT Tertiò. Actus fidei est obscurus, ab objecto formali cognito obscure, at sola revelatio Dei & non Auctoritas, est cognita obscure. Ergò illa est objectum formale. Et sicut Visio Beata, non solum est conditio sed objectum formale spei Theologicæ, ita & in presenti, erit objectum formale revelatio.

RESPONDETUR. Negando quòd veritas prima in dicendo activè spectata, non sit obscure cognita. Visio item Beata, non est conditio spei, sed solum objectum materiale, movet enim spem, non bonitas Divina ut possessa per visionem, sed bonitas Divina prout bona nobis visio autem beata, est bonum inter alia quod speratur. Consequentia etiam non tenet ex dictis contra alias paritates.

OBJECIT Septimò Rosmer. Revelatio habet triplicem respectum. *Primò* ad DEUM attestantem, *Secundò* ad rem testificatam. *Tertiò* ad intellectum credentis, licet prout habet respectum hunc tertium, possit esse pura conditio; tamen secundum duos priores respectus, potest esse motivum formale.

RESPONSUM. Etiam respectu primo & secundo, non posse revelationem passivam habere rationem motivam formalem. Et sicut connotatum ex se in se non est ratio formalis libertatis Divinæ; ita nec revelatio passiva, comparata ad DEUM testificantem habebit rationem motivam formalem.

INSTAT. Revelatio Divina creditur vel saltem credi potest fide Divinā, sed non creditur ut objectum materiale. Ergò ut formale.

RESPONDETUR. Hoc argumentum supponere hanc Majorem: quòd creditur, creditur vel tanquam materiale vel tanquam formale, quæ Major falsa est, quia potest credi aliquid tanquam Connotatum formale. Negatur item

quòd revelatio passiva, non possit esse id, quod creditur ad eòque objectum materiale; licet revelatio activa credatur tanquam objectum formale, dum assentior mysterio revelato.

ADDO contra eundem. Rigorose loquendo non credere nos propter connexionem revelationis Divinæ quā talem, sed propter id quod connectitur, hoc autem quod connectitur tanquam ratio motiva, est revelatio activa, quod connectitur tanquam connotatum, est revelatio passiva.

INSTAT Primò. Haunoldus lib. 3. num. 93. Fides reducitur ad verbum Dei & verbum Dei est causa & virtus causativa fidei, nec aliter reducitur ad Auctoritatem, quā ad ipsam loquelam.

RESPONDETUR. Fidem reduci in verbum Dei tanquam causam fidei verbum Dei accipiendo pro revelatione activa, in quam aequè ac in Auctoritatem Dei, reducitur fides. Sed Nego quòd agat de veritate passiva, quæ quia est quid creatum, non potest DEI Auctoritati æquiparari.

INSTAT Secundò. Illud tenet se ex parte motivi respectu fidei, per quod in ordine ad nos, ad impetrandum assensum fidei quā talem, connectitur prima veritas, cum objecto. Atqui hoc facit revelatio. Ergò.

RESPONDETUR. Minorem & Conclusionem esse veram de Revelatione activa, quæ habet rationem connexionis cum objecto; cum Revelatio passiva, habeat tantum conditionem applicandi illam connexionem: unde & objectis quæ scit DEUS, non possumus assentiri nisi aliquid superveniat, per quod nobis innotescat hoc DEUM scire, sed id quod innotescentiam facit est Revelatio activa, applicata per passivam.

INSTAT Tertiò. Syllogismus qui saltem virtualis est in actu fidei ingreditur Revelatio. Ergò est motivum.

RESPONDETUR. Id verum esse de revelatione activa, nam passiva tantum applicat Activam.

ADDO. Imaginabile quidem esse, quomodo ad actum supernaturalem sufficiat unum principium supernaturale eò quòd tribuat vires naturali, illudque eleve; sed quomodo præmissa involvens aliquid increatum, tribuat vires præmissæ involventi aliquid creatum, non constat; imò nec tribuere debet, ne Conclusio sequatur debiliorem partem; hinc & assensus, qui fieret propter aliquid Divinum, non esset Theologicus, si upā misceatur aliquid creatum, tanquam motivum.